

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

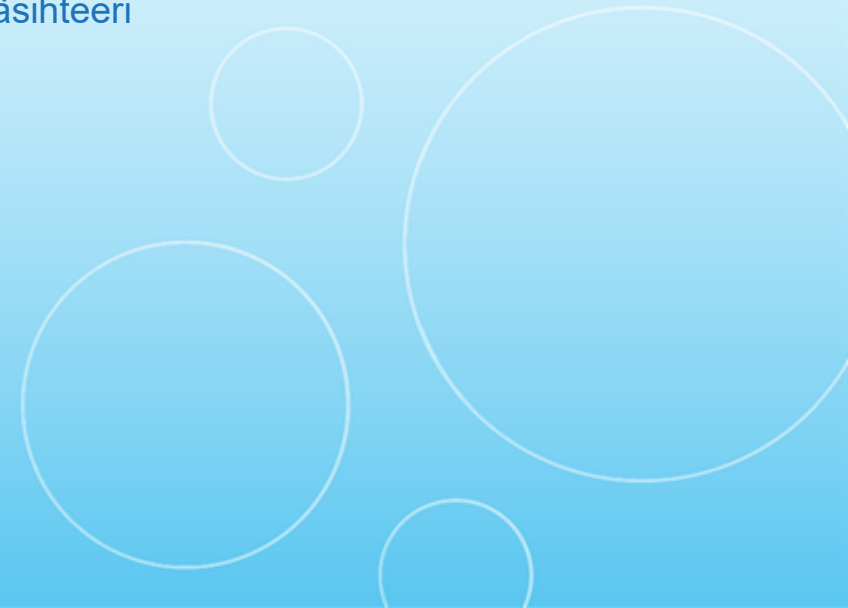
MYR 3.3.2021 Erillisliite nro 7, asia 9

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

EU:n alue- ja rakennepolitiikan 2021-2027 ohjelmavalmistelu

11.2.2021

Päivi Keisanen
Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun pääsihteeri
Pohjois-Pohjanmaan liitto

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 valmistelun ajankohtainen tilanne

- EAKR-sisällöt viimeistelyä vaille valmiita
 - Huom: laajakaistainvestoinnit jätetty pois ohjelmaluonnoksesta
- ESR:n osalta muutoksia:
 - Uusi toimintalinja: Sosiaalisten innovaatioiden Suomi
 - Keskittyy lastensuojeluun
 - Lapsien köyhyyden torjunta jäämässä ohjelmasta pois
 - Ruoka-apu tulee tilalle (3 % ESR-rahoituksesta)
- Tavoitteena viimeistellä ohjelmaluonnos EAKR:n ja ESR:n osalta siten että ohjelma voidaan jättää komission ennakkotarkasteluun (interservice) maaliskuussa. Julkinen kuuleminen käynnistyy maaliskuussa.
- Aluekehityslainsäädännön ja asetusten valmistelu käynnissä
- Kevät painottuu JTF-valmisteluun
 - Alueiden siirtymäsuunnitelmia valmistellaan parhaillaan, DL maaliskuu
 - JTF-ohjelma-asiakirjan tekstit valmistellaan huhtikuussa.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Ohjelman sisältöluonnos

TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

- Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
- Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi
- Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR) 30 % EAKR-varoista

- Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasujen vähentäminen (sis. uusiutuvan energian edistämisen)
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen sekä katastrofivalmiuksien ja –palautuvuuden edistäminen
- Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

TL 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR) – koskettaa vain Itä- ja Pohjois-Suomea

- Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen

TL 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

- Polkuja töihin
- Uutta osaamista työelämään
- Yhdenvertaiseen osallisuuteen

UUSI TL 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi - Valmistelu tehdään keväällä 2021

- Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (=lastensuojelun kehittäminen)

~~TL X Lapset mukaan ottava Suomi (ESR) – jää pois~~

UUSI TL 6 Ruoka-apu 3 % ESR-varoista

TL X Oikeudenmukainen siirtymä (JTF) Valmistelu tehdään keväällä 2021

JTF – Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

- JTF-rahoituksen keskiössä on komission ehdotuksen mukaisesti Suomen hallituksen linjaus **puolittaa turpeen poltto** vuoteen 2030 mennessä.
- Rahaston tavoitteena on helpottaa ja hallita aluetaloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, joita päästövähennysten toteuttaminen aiheuttaa.
- Suomi on neuvotellut komission kanssa tukialueen laajentamisesta. Mukana on Itä- ja Pohjois-Suomen lisäksi seuraavat maakunnat ja kunnat:
 - Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Satakunta, Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Pohjanmaa, Pirkanmaalta seuraavat kunnat: Parkano, Kihniö, Punkalaidun
- Uusi rahasto tullaan sisällyttämään omana toimintalinjanaan osaksi nyt valmistelussa olevaa ohjelmakauden 2021-2027 EAKR- ja ESR-toimenpiteet sisältävää rahoitusohjelmaa.
- Uuden rahaston toteutus tapahtuu maakuntatasolla hanketoiminnan kautta EAKR:n ja ESR:n tapaan, rahoittajina ELY-keskus ja maakuntaliitto.
- JTF:n EU-osuus koko Suomeen on 466 milj. €. Kansallinen julkinen rahoitus todennäköisesti n. 198 milj. €, jolloin kokonaisvolyymi vähintään 664 milj. €.

Alueellisten oikeudenmukaisen siirtymäsuunnitelmien valmistelu

- Jokainen maakunta laatii oman oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman, sisältäen JTF sisältöehdotukset
- Suunnitelmissa tuettava toiminta tulee perustella turvetuotannon vähenemisen negatiivisten sosioekonomisten haittavaikutusten pohjalta.
- Komissio painottaa suunniteltujen toimien työllisyysvaikutuksia. Yhteys aluetalouden uudistumiseen ja elinkeinojen monipuolistamiseen tulee osoittaa.
- Komissio hyväksyy siirtymäsuunnitelmat
- Suomen JTF-ehdotus on kokonaisuutena tavoitteena saada valmiiksi huhti-toukokuussa komission kanssa käytäviä neuvotteluja varten.

Alueellisten oikeudenmukaisen siirtymäsuunnitelmien sisältö

Osa A: Arvio siirtymän sosioekonomisista ja ympäristöllisistä haittavaikutuksista sekä vaarassa olevien työpaikkojen tunnistaminen. DL 17.2.2021

- Yksilöidään taloudellinen toiminta ja toimialat, joihin vaikutus kohdistuu, ja erotetaan toisistaan
 - Taantuvat alat, joiden toiminnan odotetaan loppuvan tai vähenevän merkittävästi asteittain
 - Murroksessa olevat alat, joiden odotetaan muuttavan toimintaansa, prosessejaan ja tuotostaan

Osa B: Siirtymän haasteisiin vastaaminen ja kuvaus suunnitelluista toimista. DL 12.3.2021

- Kehittämistarpeet, joilla vastataan siirtymän haasteisiin sekä tavoitteet ja odotettavissa olevat tulokset
- Suunnitellut hanketyypit sekä niiden odotettavissa olevat vaikutukset
- Yhdenmukaisuus kansallisten ja alueellisten strategioiden kanssa

JTF-rahaston keskeinen sisältö (B-osio)

1) Aluetalouden uudistaminen ja vahvistaminen ml. Uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja työpaikkojen luominen

- Esim. turveyrittäjien uusien liiketoimintamahdollisuuksien tukeminen, mm. siirtyminen uusille toimialoille
- Esim. tuetaan pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä
- Tuetaan pk-yritysten tuotannollisia investointeja koneisiin ja laitteisiin

1) Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan tehtävät investoinnit ml. korkean teknologian ja uusien innovaatoratkaisujen kehittäminen ja siirron edistäminen

- Esim. uusiutuviin luonnonvaroihin pohjautuva TKI-toiminta ja liiketoiminta
- Esim. luonnonvarojen ja teollisuuden sivutuotteiden jalostusasteen nosto TKI-toiminnalla
- Esim. uusiutuvan energian kehittäminen
- Esim. kasvu- ja kuiviketurpeen korvaamiseen tähtäävä TKI

1) Turvetuotannosta poistuvien alueiden kunnostus ja käyttötarkoituksen muuttaminen

- Poikkeava sisältö vrt. EAKR-sisältöihin

HUOM: Keskeistä on saada aikaan uusia työpaikkoja toimialasta riippumatta. Kaikki toimenpiteet eivät tule kohdistumaan suoraan turveyrittäjiin tai turvetoimialaan.

JTF-koordinaatioryhmä

Alueellinen kattavuus

- Käynnistynyt toukokuu 2020 –
- IP/7 maakuntaa ->10 -> 13/14 maakuntaa

Osallistujat

- Maakunnan liitot
 - ELYt (E- ja Y – vastualueet)
 - TEM
 - Konsulttikonsortio
 - Muut (mm. GTK...)
-
- Jatkossa mukana myös EU-komission JTF-neuvottelija

Toiminta

- Tasalaatuinen tiedonvälitys ja koordinaatio
- Maakunnittainen valmistelutilanne
- Vuorovaikutus TEM/alueet, konsortio/alueet
- Koordinoi ja yhteensovittaa siirtymäsuunnitelmien valmistelua alueilla

2021 tavoiteaikataulu (tarkentuu)

Helmi-maaliskuu

- Ohjelmaluonnoksen viimeistely (EAKR ja ESR) ja jättäminen komission ennakkotarkasteluun maaliskuussa

Maaliskuu

- Julkinen kuuleminen ohjelmaluonnoksesta (EAKR ja ESR)
- JTF: Maakuntien oikeudenmukaisen siirtymäsuunnitelmien luonnoksien 1. versio

Huhtikuu

- Kuulemisen ja komission palautteen huomiointi ohjelmaluonnoksessa
- Kansalliset aluekehityslait eduskunnan käsittelyyn ?
- Asetukset lausuntokierrokselle

Toukokuu

- Rahoituksen maakuntakohtainen jako?

Touko-kesäkuu

- EU:n asetukset voimaan, jonka jälkeen Suomi toimittaa komissiolle ohjelmaesityksensä (pl. JTF?)

Heinä-elokuu

- Ohjelma hyväksytään?

Syyskuu

- Ohjelman toimeenpanon käynnistys 1.9.2021